

Kodėl svarbu susidraugauti su savo vaiku feisbuke

(Atkelta iš 11 p.)

Kai kurios merginos ne tik pačios drąsiai siunčia erotines savo nuotraukas, bet prašomos ima terorizuoti ir savo drauges, kad šios irgi fotografuotųsi nuogos, taip pačios tapdamos agresorėmis.“

E. Deksnienės teigimu, intymiais savo kūno vaizdais internetinėje erdvėje dalijasi ne tik merginos, bet ir vaikinai.

„Vienu metu internetinėje erdvėje net plito savotiškas žaidimas, kur vienas jaunuolis, nusifotografavęs nuogas, siūsdavo nuotrauką kitam ar kitai, kaip iššūkį pasielgti taip pat“, – sakė E. Deksnienė.

Atsikratyti gėdos jausmo

„Pirmiausia, tėvams reikėtų pagalvoti apie savo vaikų lytinių brendimą. Tėvai visada linkę manyti, kad jų vaikams jis prasideda vėliau, kad dar ne laikas apie tai kalbėtis, bet realybė yra tokia, kad seksualinis gyvenimas prasideda vis anksčiau. Kai jaunuoliai draugauja poroje, jie pradeda vienas kitam siuntinėti erotines nuotraukas, o kai susipyksta, šie vaizdai tampa keršto įrankiu“, – standartinę situaciją pristatė psichologė.

Pirmiausia erotinio turinio nuotraukos dažniausiai pradedamos platinti socialiniuose tinkluose, tačiau netrukus gali atsikurti ir realybėje – mokyklų koridoriuose.

„Vaikai, paaugliai bijo kreiptis pagalbos, nes bijo prisipažinti, kad patys padarė tą nuotrauką, kuri tapo jų pačių patyčių pretekstu. Apie tai sužinoję tėvai neretai ima kaltinti vaikus, pasidalinusius tokia nuotrauka su savo bendraamžiu. Tėvai taip pat išgyvena gėdos jausmą, todėl nesukuba kreiptis pagalbos“, – teigė E. Deksnienė.

Jos nuomone, tokioje situacijoje svarbiausia – išlikti ramiems, nekaltinti vaiko, pasiūlyti jam pagalbą. Dar svarbiau – žinoti apie šią problemą ir jau iš anksto užsiimti prevencija.

„Vaikai turi suvokti, kad internete patalpinta nuotrauka ten lieka visam laikui – net jei feisbuko administratoriai panaikina nuotrauką, ją jau gali būti išsaugoję šimtai kitų vartotojų. Jeigu jau įkėlei kažką į internetą – tai yra nebe tavo. Procesas – negrįžtamas“, – perspėjo E. Deksnienė.

Susidraugaukite su savo vaikais

Psichologės įsitikinimu, tėvai turi domėtis ne tik tuo, kaip jų atžalai sekasi mokykloje, bet ir virtualioje erdvėje: kokius žaidimus žaidžia jų vaikai, kokiomis programomis naudojasi, ar kompiuteryje įdiegtos apsaugos sistemos.

„Tėvai dažnai sako – mano vaikas visą dieną sėdi prie kompiuterio. Bet jie turi žinoti ne tik tai, bet ir ką konkrečiai jų vaikai veikia internete. O tam patys tė-

► Kretingos rajono švietimo centro psichologė Eglė Deksnienė įsitikinusi, kad vaikų ir tėvų tarpusavio pasitikėjimas ir bendravimas – geriausia apsauga ir nuo virtualaus pasaulio grėsmių.

Dariaus Šypalio nuotr.

vai turi išmanyti šią erdvę. Jeigu jūsų vaikas yra feisbuke, būkite ten ir jūs. Tapkite feisbuko draugais. Jeigu vaikas nenori su jumis draugauti virtualioje erdvėje, būtina išsiaiškinti, kodėl. Tai gali būti ženklas, jog jis elgiasi netinkamai, slepia kažką“, – kalbėjo E. Deksnienė.

Psichologė neslėpė, kad kontroliuoti vaikų elgesį vis dėlto nėra lengva – tam jau neužtenka kompiuterį pastatyti bendro naudojimo patalpose.

„Atsiradus išmaniesiems tele-

fonams, internetas vaikui pasiekiamas bet kur ir bet kada. Todėl kur kas svarbiau – kalbėtis apie tai su vaikais, supažindinti su pavojais, paaiškinti, kaip tai vyksta. Kad patyčios veši internete, matome visi. Ir į tai nederėtų numoti ranka, nes vaikams gyvenimas yra dviejų realybių samplaika, todėl ir išgyvenimai, emocijos, potyriai virtualioje realybėje jiems yra ne mažiau svarbūs negu realybėje“, – teigė psichologė.

Atėjimas į virtualų vaiko pasaulį turėtų įvykti natūraliai, ir vienas lengviausių būdų – paprašyti vaikų pagalbos, kad šie padėtų įsitraukti į kibernetinį pasaulį, nuoširdžiai domėtis tuo, ką vaikas daro su kompiuteriu.

Kalbėtis padeda kinas

Psichologė įsitikinusi: jeigu tėvai sugebės sukurti pasitikėjimo ryšį su vaikais, slapčia lاندžioti po jų telefonus neprireiks.

„Bet jeigu pastebime, kad vaiko nuotaikos nuolat keičiasi, kad jis tapo baimingas, slepia telefoną, kai gauna žinutę, jeigu pabandžius pasikalbėti, jis to vengia, tuomet nieko tokio, jei patikrinsite ir jo telefoną, – patarė specialistė. – Jeigu vaikas labai gąsdinasi ir nenori atvirauti su tėvais, jie turėtų jam pasiūlyti pasikalbėti su specialistu, psichologu. Tėvai taip pat turėtų bendrauti su mokytojais, išsiaiškinti, ar vaiko elgesys pakito ir klasėje.“

Vienas iš prevencijos būdų, kurio gali imtis tėvai, siekiantys apsaugoti savo atžalas nuo galimų grėsmių, – bendros šeimyninės filmų peržiūros, kurias turėtų papildyti jų aptarimas.

„Juosta „Virtualus priekabiavimas“ („Cyberbully“, 2015 m.) pasakoja apie paauglę, patiriančią užgauliojimus internetinėje erdvėje, kai į jos kompiuterį įsilaužia hakeris ir priverčia vykdyti jo nurodymus, šantažuodamas, jog paviešins jos kompromituojančias fotografijas internete. „Atjungime“ („Disconnect“, 2012 m.) kalbama apie tai, kaip internetas paveikė šiuolaikinių žmonių santykius ir gyvenimus, o „Pasiatikėjimas“ („Trust“, 2010 m.) parodo neatsargaus piktnaudžiavimo kibernetine erdve ir socialiniais tinklais pasekmes“, – vertingais filmais dalijosi E. Deksnienė.

Anot jos, kinas, kaip edukacijos ir prevencijos priemonė, pamažu atkeliauja ir į mokyklas.

„Pavyzdžiui, festivalis „Nepatogus kinas“ pasiūlė projektą – „Nepatogaus kino klasė“. Tai nauja nemokama platforma mokytojams, kurioje pristatomi filmai, padedantys kalbėtis svarbiomis, tačiau ne visada patogiomis socialinėmis temomis. Taip mokiniai skatinami mokytis, pažinti visuomenės įvairovę ir apmąstyti šiandienos iššūkius žiūrėdami kiną klasėje“, – kalbėjo psichologė.